

سرشناسه	:	رضوانی، محسن
عنوان و نام پدیدآور	:	فلسفه سیاسی اسلام / غرب / مؤلف محسن رضوانی.
مشخصات نشر	:	قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام ، انتشارات، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۳۲۰ ص.
فروست	:	انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام ۱۰۳۵، علوم سیاسی، ۴۸.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۴۱۱-۸۱۵-۹
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا.
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	فلسفه سیاسی.
موضوع	:	فلسفه اسلامی.
موضوع	:	غرب‌شناسی.
شناسه افزوده	:	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام . انتشارات.
رده‌بندی کنگره	:	BP۲۳۱/۸ف۶
رده‌بندی دیویی	:	۲۹۷/۴۸۳۲
شماره کتاب‌شناسی ملی	:	۳۴۷۹۲۷۴

فلسفه سیاسی اسلامی در غرب

www.ketab.ir

محسن رضوانی

انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

۱۳۹۳

شماره ردیف ۱۰۳۵
شماره موضوعی علوم سیاسی- ۴۸
۱۳۹۳-۹

■ فلسفه سیاسی اسلامی در غرب

● مؤلف: محسن رضوانی

● ناشر: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

● چاپ: نگارش

● نوبت و تاریخ چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۳

● شمارگان: ۱۰۰۰

● قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

● دفتر مرکزی: قم، خیابان شهدا، کوی ممتاز، پلاک ۳۸
تلفن و نمابر: ۰۲۵-۳۷۷۴۲۳۲۶

● شعبه مؤسسه امام خمینی (ره): قم، بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۱۳۶۲۹

فهرست مطالب

۷	چکیده
۹	مقدمه معاونت پژوهش
۱۲	مقدمه
۲۲	پی‌نوشت

فصل اول: تاریخ و صورت‌بندی

۲۴	مقدمه
۲۵	تاریخ مطالعه فلسفه سیاسی اسلامی در ایران
۴۲	صورت‌بندی مطالعه فلسفه سیاسی اسلامی در غرب
۴۶	پی‌نوشت

فصل دوم: مطالعه تاریخی فلسفه سیاسی اسلامی

۶۰	مقدمه
۶۱	تی. جی. دبور
۶۴	ریچارد والزر
۷۵	اروین روزنتال
۸۹	دانیل فرانک
۹۲	جمع‌بندی
۹۴	پی‌نوشت

فصل سوم: مطالعه تفسیری فلسفه سیاسی اسلامی

۱۰۲	مقدمه
۱۰۳	لئو اشتراوس
۱۲۶	هانری کربن
۱۳۲	محسن مهدی

۱۴۷.....	چارلز باترورث.....
۱۵۷.....	میربام گالستون.....
۱۶۵.....	جاشوا پرنز.....
۱۷۳.....	جمع‌بندی.....
۱۷۵.....	پی‌نوشت.....

فصل چهارم: مطالعه انتقادی فلسفه سیاسی اسلامی

۱۸۸.....	مقدمه.....
۱۸۹.....	الیور لیمن.....
۲۰۲.....	دیمیتری گوتاس.....
۲۱۵.....	جمع‌بندی.....
۲۱۶.....	پی‌نوشت.....

فصل پنجم: مطالعه توصیفی فلسفه سیاسی اسلامی

۲۲۲.....	مقدمه.....
۲۲۳.....	آن لمبتون.....
۲۲۴.....	هانس دایبر.....
۲۲۷.....	آنتونی بلک.....
۲۳۱.....	پاتریشا کرون.....
۲۳۴.....	نلی لحد.....
۲۳۵.....	دیگران.....
۲۳۷.....	جمع‌بندی.....
۲۳۹.....	پی‌نوشت.....

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

۲۵۹.....	منابع.....
۲۵۹.....	منابع فارسی و عربی.....
۲۶۷.....	منابع انگلیسی و لاتین.....
۲۹۷.....	نمایه‌ها.....
۳۱۹.....	ABSTRACT.....

چکیده

مطالعه فلسفه سیاسی اسلامی در غرب مربوط به دوره معاصر و به ویژه نیم قرن اخیر است. در این مدت اندیشمندان غربی آثار متعددی نگاشتند که عمده آنها مورد توجه محافل علمی، و نیازمند نقد و بررسی است. با بررسی آثار مزبور می توان چهار رهیافت تاریخی، تفسیری، اعتقادی و فلسفی را شناسایی، صورت بندی و نقد کرد. «رهیافت تاریخی» نخستین رهیافتی است که اعتقادی به اصالت فلسفه سیاسی اسلامی ندارد. براساس این رهیافت، فیلسوف اسلامی نفسی را تولید فلسفه سیاسی ندارد، بلکه مقلد آموزه های یونانی یا آموزه های اسلامی، و متأثر از آنهاست. اندیشمندانی همچون دبور، والزر، روزنتال و فرانک در این رهیافت قرار می گیرند. مشکل اصلی رهیافت تاریخی صرفاً فهم نادرست آموزه های اسلامی نیست، بلکه درباره فلسفه سیاسی یونانی نیز فهم ناقص و عمدتاً با واسطه و متأثر از رهیافت مدرن دارد. «رهیافت تفسیری» در نقد رهیافت تاریخی، به اصالت فلسفه سیاسی اسلامی اعتقاد دارد. براساس این رهیافت، هر چند فیلسوف سیاسی اسلامی متأثر از آموزه های یونانی و آموزه های اسلامی است، این به معنای تقلید نیست، بلکه به معنای تولید فلسفه سیاسی جدید است. اندیشمندانی همچون اشتراوس، کرین، مهدی، باترورث، گالستون و پرنز براساس این رهیافت به مطالعه فلسفه سیاسی اسلامی پرداختند. مشکل اصلی رهیافت تفسیری نه در مبانی و کلیات، بلکه در مسائل و جزئیات است. «رهیافت انتقادی» با نقد رهیافت تفسیری، به نفی فلسفه سیاسی اسلامی می رسد. این رهیافت می کوشد خود را مجزا از

دو رهیافت پیشین بدانند، اما درنهایت، پیوند مشترکی با رهیافت تاریخی پیدا می‌کند. لیمن و گوتاس اندیشمندانی هستند که در این رهیافت قرار دارند. مشکل اصلی رهیافت انتقادی علاوه بر استفاده از منابع دست‌دوم، فهم نادرست فلسفه سیاسی و خلط آن با اندیشه سیاسی و نظریه سیاسی و حتی تنزل آن در حد علم سیاسی و جامعه‌شناسی سیاسی است. «رهیافت توصیفی» آخرین رهیافتی است که استقلال و موضع مشخص و منسجمی ندارد. لمبتون، دایر، بلک، کرون و لحد را می‌توان در این رهیافت قرار داد. مشکل اصلی رهیافت توصیفی، ناهماهنگی روشی و محتوایی است که از استفاده نادرست منابع سه رهیافت پیش‌گفته، بدون توجه به اختلاف رهیافت‌های مطالعاتی پدید می‌آید.

واژگان کلیدی: فلسفه سیاسی، فلسفه سیاسی اسلامی، غرب‌شناسی، رهیافت تاریخی، رهیافت تفسیری، رهیافت انتقادی، رهیافت توصیفی.